Virgül 24 Ağustos #2

2018-08-24 13:04:12

Basit bir hafıza taşması. İnsanların geçmişi farklı hatırlamalarının hafıza problemlerinden dolayı değil de, farklı uzay zamanları tecrübe etmiş olmalarından kaynaklanabileceğini düşündüm. Bugün twitter'da emekli albayın biri ordumuzda dindarlık hiçbir zaman baskı altına alınmamıştır mealli şeyler yazıyordu. Farklı bir uzay zamanın albayı olmalısın dedim içimden.

Bu ikisinin bir farkı yok: Aynı dünyada yaşadığımızı ama farklı hatırladığımızı savunabilirsiniz. Albayın kasten yalan söylediğini veya kasıtlı olmasa da yanlış hatırladığını... Bunlarla beraber onun geçmişinde farklı bir dünya olduğunu da söyleyebilirsiniz. Onun yaşadığı uzay-zamanda askerlerin yaşam biçimi didik didik edilmiyordu, diyebilirsiniz.

Bu iki bakıştan hafıza yanlışı daha muteber tabii, dünyanın bizim için yeniden şekil aldığı, uzay-zamanın çatallanıp, birleştiği gibi düşünceler yerine, adam yalan söylüyor demek daha kolay. Bununla birlikte, geçmişe dönme imkanımız olmadığı için bu ikisi de aynı, geçmiş sadece hafızalarda yaşıyor ve o hafızaları da açtığımızda içinden sadece laf çıkıyor. Adam başka bir boyuttan gelip, bize oradaki gerçeği anlatıyor olabilir ve ne biz, ne o, onun başka bir boyuttan bahsettiğini bilmediğimiz için, anlattıkları kendisine göre en açık gerçek bizim için en acık yalan haline geliyor.

Gerçeğin giderek önemini kaybetmesi de bundan. İnsanlar güzel hikayelerde yaşamayı, geçmişin veya geleceğin gerçeğine tercih ediyor. Herhangi bir gerçek yerine, hayallerini mümkün mertebe yaşatan ve canlandıran pozisyonları arıyorlar. Onlara güzel hikayeler anlat. Dünyayı açıklamanın zorluğu da burada, elimizde aslında somut bir şey yok, sadece kafamı şu önümdeki duvara vurur veya klavyeye burnumla dokunursam gerçek bir şeyler yapmış olurum, bunları anlatmaya başladığımda hikayelesmiş ve gerçekliğini kaybetmiş olur.

Bu kadar bilimsel ilerlemenin sonunda yeni bir karanlık çağ bekleyenlerin tehlikeyi buradan beklediklerini sanmıyorum. Karanlık çağ diye andıkları zaman diliminde bile insanların gerçek gibi bir kaygısı vardı, şimdi bu temel fikir kayboluyor. Post-truth'un bir metafiziği bile var, uzay-zaman düşüncelere göre değişiyor dediğimizde, artık o eski gerçeği ve yalnızca gerçeği değil, gerçek isimli bir hikayevi aramaya başlıyoruz.